

Sygn. akt IV CSK 528/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.

przy uczestnictwie D. O.

o wpis hipoteki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt XVI Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa
- Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto
dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy w ramach badania sprawy na przedsądzie nie jest wprawdzie związany przytoczonymi przez skarżącego podstawami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale ewentualna inna taka podstawa dostrzeżona z urzędu musiałaby pozostawać w związku z podstawami skargi kasacyjnej, poza które nie mogłoby wykroczyć rozpoznanie sprawy w postępowaniu kasacyjnym.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 743 § 1 k.p.c. w związku z art. 773 i 774, art. 751 k.p.c. w zw. z art. 293 § 1 k.p.k. w związku z art. 776-795 k.p.c. w związku z art. 26 k.k.w.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych istnieje wtedy, gdy wobec konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Nie ma wątpliwości co do tego, że w myśl art. 25 § 2 k.k.w. (odczytanym w związku z § 1 tego przepisu), do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące egzekucji. Przepis art. 26 k.k.w. stanowi natomiast, że do tytułów egzekucyjnych mają zastosowanie przepisy art. 776-795 k.p.c. Zgodnie

z art. 781 § 2 k.p.c. tytułom egzekucyjnym, innym niż pochodzące od sądu, referendarza sądowego lub sądu administracyjnego, klauzulę wykonalności nadaje sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika. Skarżący nie dostrzega jednak tego, że nie każde orzeczenie sądowe albo innego organu ochrony prawnej stanowi tytuł egzekucyjny. Może nim być tylko takie orzeczenie, które zawiera w sobie wypowiedź o obowiązku dłużnika (obowiązanego w postępowaniu zabezpieczającym i podejrzanego - w warunkach postępowania karnego przygotowawczego), który nadaje się do przymusowego wykonania środkami przewidzianymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Ustawodawca dostrzega tę prawidłowość w przepisach o postępowaniu zabezpieczającym, w szczególności w art. 743 § 1 k.p.c., w którym wymaga nadania klauzuli wykonalności tylko takiemu postanowieniu o zabezpieczeniu, które „podlega wykonaniu w drodze egzekucji”. Oczywiście jest, że postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia pieniężnego przez obciążenie nieruchomości obowiązanego (podejrzanego) hipoteką przymusową nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji, ale wykonaniu „w inny sposób”, w rozumieniu art. 743 § 2 k.p.c. Skarżący nie twierdzi jednak, żeby w związku ze stosowaniem art. 743 § 2 k.p.c. powstawały jakiegokolwiek wątpliwości, a na jego naruszenie nie powołał się też wśród podstaw skargi kasacyjnej.

Zupełnie niezrozumiałe jest natomiast przytoczenie przez skarżącego art. 773 i 774 k.p.c. (przepisów regulujących sposób postępowania w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej) oraz art. 751 k.p.c. (przepisu o sposobie postępowania w razie zabezpieczenia roszczenia na rzeczach szybko się psujących), jako wymagających wykładni w związku z zastosowanym przez prokuratora zabezpieczeniem w formie obciążenia nieruchomości podejrzanego hipoteką przymusową.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został przez uczestnika uzasadniony także wskazaniem na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), w zakresie zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego. Skarżący odwołał się w tym zakresie do uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2007 r., I KZP 35/07, OSNKW 2008, nr 1, poz. 1.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie usprawiedliwia tezy, że skarga kasacyjna uczestnika jest oczywiście uzasadniona z przyczyn, na które uczestnik powołuje się, czy innych.

Ma wprawdzie rację skarżący, że w uchwale składu siedmiu sędziów z 20 grudnia 2007 r., I KZP 35/07, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż postępowanie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci postanowienia prokuratora o zabezpieczeniu majątkowym, wydanego na podstawie art. 293 § 1 k.p.k., toczy się według przepisów Kodeksu karnego wykonawczego, z uwzględnieniem przepisów art. 776-795 k.p.c. w zakresie, w jakim odsyła do nich art. 26 k.k.w. Właściwym do rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli jest sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika (art. 781 § 2 k.p.c. w zw. z art. 26 k.k.w.), a do rozpoznania zażalenia na postanowienie tego sądu - sąd wyższej instancji, chyba że sąd orzekający w tym samym składzie przychylił się do zażalenia (art. 20 § 2 k.k.w.). Uchwała ta dotyczyła jednak zabezpieczenia w formie

zajęcia ruchomości należącej do podejrzanego, tj. samochodu osobowego, które – w przeciwieństwie do obciążenia nieruchomości - podlega wykonaniu na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 510 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. i § 8 pkt 5, § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490), orzeczono jak w postanowieniu.